

Niekoľko slov o EXOD-e

Som jedna z organizátorov exkurzno-vzdelávacích základní a rada by som Vám priblížila niekoľko momentov z ich organizovania.

Základné informácie už boli veľa krát publikované s vysvetlením, čo vlastne EXOD je, ale dovoľte mi aby som to opäť v krátkosti zopakovala.

EXOD – exkurzno-vzdelávacie základne, sú špecifickou formou ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov školstva, s cieľom rozširovania ich odborných teoretických aj praktických znalostí, rozvíjania rôznych záujmových činností, výmeny poznatkov a skúsenosti s kolegami, ktoré potom môžu využiť vo svojej výchovno-vzdelávacej práci. Umožňujú získavanie vedomostí z oblasti kultúry, histórie, umenia, geografie, rôznych prírodovedných a technických odborov. Súčasťou exkurzno-vzdelávacích podujatí sú odborné prednášky, exkurzie, relaxačné aktivity, šport a turistika.

Podujatia EXOD sa uskutočňujú formou exkurzno-vzdelávacích základní (EVZ), najmä v čase školských prázdnin. Zabezpečujú ich dobrovoľní pracovníci, vedúci EXOD. Zúčastňovať sa na nich môžu pedagogickí pracovníci, zamestnanci školstva, ich rodinní príslušníci, ale aj iní záujemcovia.

Program a tematické zameranie exkurzno-vzdelávacích podujatí sa každoročne aktualizuje.

Pre predstavu o tejto práci uveďiem program jednej z mnohých základní predchádzajúcom roku

EXOD „Veľká Fatra a Nízke Tatry“ v Liptovských Revúcach, 3.8. - 10.8. 2019

Tento EXOD sa uskutočnil v zaujímavej lokalite Liptovských Revúc, ktorá slúžila ako vhodne vybraný východiskový bod na rozličné poznávacie túry a iné aktivity. Účastníci mali zabezpečené príjemné ubytovanie v penzióne Jana, v ktorom sa aj stravovali. Strava bola výdatná a pestrá a zodpovedala súčasným trendom zdravej výživy (napr. pstruhy). Prístup personálu bol na vysokej úrovni.

Na druhý deň po príchode sme absolvovali stredne náročnú túru do Čutkovskej doliny pri Ružomberku, ktorú zvládli všetci účastníci. O okolitej prírode sme sa dozvedeli z náučných tabúl v tejto doline, ktorá bola pre mnohých novým objavom. Potom sme sa presunuli na Malinô Brdo a napokon do Vlkolínca. Tento klenot ľudovej architektúry zapísaný v svetovom dedičstve UNESCO sme obdivovali s úctou a pokorou. Večerné kúpanie na kúpalisku Gothál v Liptovskej Osade, bolo po dni plnom dojmov a dennej horúčavy, veľmi osviežujúce.

Tretí deň sme absolvovali jednu z najkrajších prechádzok po Veľkej Fatre: zo Smrekovice cez Rakytov a sedlo Ploskej do Liptovských Revúc. Striedajú sa tu lúky pastviny, rôzne typy lesných porastov (listnaté, ihličnaté, aj zmiešané) s krásnymi výhľadmi na okolité pohoria (Chočské, Západné Tatry, Kľak, Nízke Tatry, Malá Fatra). Chodník lemuje vzácna flóra. Jedna skupina mala dokonca možnosť vidieť v divej prírode vlka.

Lanovka na Donovaloch nás vyviezla na Novú Hoľu, odkiaľ sme mali na výber viaceré možnosti trás podľa výkonnosti účastníkov. Časť účastníkov sa vrátila do Liptovských Revúc cez sedlo Šturec, druhá časť išla cez Malý Zvolen a tretia vyšla rovno z Liptovských Revúc až na Krížnu.

Na hrebene smerom k sedlu Šturec sme mohli obdivovať práve kvitnúci endemit – cyklámen fatranský.

Večerné posedenie a vymieňanie si dojmov a poznatkov z jednotlivých trás bolo pre všetkých veľmi poučné a zaujímavé

Štvrtý deň bol zameraný hlavne na kultúru.

Navštívili sme hrad Likava a ozajstným prekvapením bol pre nás kostol v Martinčeku.

Skvost románskej a gotickej stredovekej fresky nám so zaujímavým výkladom sprístupnil miestny občan, bývalý starosta. Po obede sme sa presunuli do obce Kalameny, kde sa niektorí okúpali v prírodnom jazierku, a do Lúčok na termálne kúpalisko.

Piaty deň sme absolvovali túru z Korytnice na Kozie chrbty cez Hiadel'ské sedlo. Kto mal chuť, mal možnosť najesť sa lesných plodov (čučoriedky, maliny) a ochutnať korytnickú minerálku. K večeru bolo príjemné opäť sa okúpať na kúpalisku Gothál.

Posledný deň sme začali v Stankovanoch. Osadou Podšíp s prekrásnym výhľadom na Veľký Rozsutec sme sa dostali až na vrchol Šípu. V krásnom počasí sme vychutnávali panorámu pohorí a obdivovali vzácnu flóru.

Vďaka výbornej organizácii sme mohli objaviť prírodné a kultúrne krásy tejto časti Slovenska, ktoré niektorí z účastníkov dosiaľ nepoznali a zároveň relaxovať.

Pohodové spojenie poznávania našej krajiny, s turistikou, s možnosťou kúpania sa a oddychu je veľkou devízou týchto akcií.

Postrehy účastníkov z rôznych tematických akcií EXOD:

„Osobne sa Exodov pani vedúcej zúčastňujem už vyše desať rokov a s obdivom pozorujem, akému množstvu učiteľov a pracovníkov školstva nielen zo Slovenska, ale aj z Čiech umožnila objaviť najvzácnejšie prírodné rezervácie a kultúrne pamiatky na Slovensku. Flexibilný program nám sprístupňuje zakaždým nejaký iný kút alebo pamiatku a preto sa mnohí zúčastňujeme tej istej základne viackrát. Takéto Exody pomáhajú stovkám učiteľov rozšíriť si všeobecný rozhľad, ktorý je nielen pre nás, ale najmä pre našich žiakov veľkým prínosom.

Myslím, že na Slovensku neexistuje ekvivalentný vzdelávací projekt, ktorý by sa rozsahom a efektivitou Exodom vyrovnal. Nemôžeme byť predsa hrdí na našu vlasť bez toho, aby sme nepoznali, aká je krásna. A ani žiakom nemôžeme odovzdávať niečo, s čím nemáme osobnú skúsenosť. A preto si myslím, že by si po toľkých rokoch zmysluplnej práce táto činnosť zaslúžila veľké ocenenie.“

Viera Rapcová stredoškolská učiteľka, Gymnázium B. S. Timravy

Foto. Mgr. Slávka Brayerová

Pieniny krížom, krážom- Červený Kláštor

„Program: Veľmi pekné výlety, dobre prepracovaný program, celkom bez výhrad.

Ubytovanie a jedlo: veľká spokojnosť, príjemné prostredie, udržiavaný penzión s výbornou kuchyňou.

Organizácia: p. vedúca nám vždy podala presné informácie o trase, časovom rozvrhu, bez výhrad. Veľkým bonusom bol autobus, vždy pripravený na prevoz, ktorý nám ušetril veľa času a bolo to veľmi pohodlné.

Celý pobyt hodnotím len pozitívne. Trasy boli zvolené s krásnymi výhľadmi. Vyhovovalo mi, že sa čakalo aj na účastníkov s pomalším tempom. Kladne hodnotím aj zmeny vzhľadom k počasiu. Ďakujem za príjemný pobyt.“

„P. vedúca nám podala veľmi erudované informácie z histórie, geografie a geológie kraja“

Veľká Fatra, Nízke Tatry- Liptovské Revúce

„Tento EXOD vysoko predčil všetky naše očakávania. Boli sme po prvýkrát na základe vynikajúcich referencií na p. vedúcu, je to skvelý človek, skvelý organizátor, všetko dotiahla do posledného detailu na jednotku. Radi sa s ňou zúčastníme aj na rok, ak to bude možné. Veľké ďakujeme. Paulovičovci.“

„Vrelá vďaka za všetko - za krásnu lokalitu, za vynikajúci program, za bezkonkurenčnú stravu, za ideálne počasie, prosto za všetko. Cítili sme sa báječne. Ostáva len povedať. Ďakujeme a radi prídeme zas“..

„EXOD byl výborný po všech stránkách, výstupy i poučení. Pán Saniga, kostel, koupání v termálním pramenu, stravování, ubytování, dokonce i vybavení pokojů v dřevě. Bylo to opravdu vyvážené. Skládáme poklonu p. vedúcej. Děkuje i Štefkovi a panu řidiči...“

Po výhladoch z Liptova -Liptovský Ján

„Páčila sa nám okrem turistických túr aj návšteva domu Milana Rúfusa. Všetko bolo podané s entuziazmom a znalosťou v daných akciách. Tak isto oboznámenie s možnými platbami pri daných akciách. Proste veľmi erudovaný prístup a samozrejme hlavne ľudský, empatický EXOD. Ďakujeme a tešíme sa na ďalší.“

Tatry – Ždiar

účastníčka vyjadrila svoju spokojnosť a nadšenie tematickou básňou

*Exod v Ždiari, slniečko nám žiari
obloha v Smokovci gýčová čaká
všetkých to na túru v tento deň láka.
Na Hrebienok lanovkou alebo peši
z Hrebienka Sliezsky dom každého poteší.
Veď občerstvenie dobre padne,
potrvá dlho kým si na Poľský hrebeň sadne.
Sú aj takí, ktorí letieť vedia
a o chvíľu na Východnej Vysokej sedia.
Niektorí si korunou hodia
či Bielovodsku dolinu alebo Veľkú studenú schodia.
Ale večeru dobrú máme, na dnešný deň v dobrom spomínáme.
V nedeľu Kasprov vrch, lanovkou hore,
vstávať však musíme, kým vyjdú zore.
Hrebeňom Červených vrchov kráčame
výhlady do Poľska a Slovenska obdivujeme
niektorí vylezú na Giewont hore
iní sa spúšťajú chodníkom dole.
Štyria odvážni Orlí chodník lezú,
strach, vôbec nemajú, dole nás dobehnú.
Pondelok, hoc v predpovedi dážď už bol
do jasného dňa sa prehupol.
Ide sa na Bielu vodu a Jahňací štít,
aj keď tam vylezieme, budeme fit.
Prekvapenie veľké na nás čaká
kamzíky sa pasú, nič ich neľaká.
Pózujú nám pred foťakom, fotky budú dobré
a my sa už ponáhľame, musíme vyjsť hore.
Na Jahňacom štíte sme sťa v oblakoch
hmla ho zahalila, je po výhladoch
no my sme spokojní, obed si dáme
a dole k Brnčalke po skalách schádzame.
V utorok do Poľska mali sme ísť,
všetko sa zmenilo, musel ten dážď prísť?
No pani vedúca náhradný program spraví
a my spoznáваме okolité hrady.
Dobre tu bolo spokojný je každý
spomínať budeme, super bolo v Ždiari.
Mgr. Eva Matejová*

Čo povedať na záver...

V predchádzajúcich rokoch sme veľa cestovali do zahraničia, lákalo nás more, nepoznané diaľavy, historické pamiatky cudzích krajín... Človek, ktorý cestuje do zahraničia, sa dobrovoľne vzdal hodnôt, ktoré má doma. Ak ich však objaví, zistí ich nádheru a spojí to s trochu vlastenectva o to viac si ich váži. Ľahšie sa mu potom odhaľuje „genius loci“ (duch miesta, atmosféra, kolorit krajiny v ktorej žije). My sa snažíme odhaľovať tvorivú energiu ľudí v každom jednom regióne preto že milujeme Slovensko ako celok. S nevôľou vnímame ako kultúra cudzích, veľakrát vzdialených krajín, valcuje kultúry, ktoré sa nedokázali brániť. Stačí zopár rokov a ľudia sa postupne vzdajú tradičného oblečenia, jedla, náboženstva v neprospech vlastnej krajiny. Stráca sa vlastenectvo a národná hrdosť. Čoraz viac vidieť cudzokrajné názvy reštaurácií, obchodov, centier. Sme svedkami postupnej a zahanbujúcej demontáže materčiny z našich miest a dedín, z ulíc, z verejného života a zo vzdelávacích ustanovizní, aká nemá obdoby hádam v žiadnom čase. Práve preto chceme, musíme, najmä mladým ľuďom ukázať, čo je tu v našej malej krajine vzácné, krásne, prečo sa tu oplatí žiť. Snažíme sa najmä v súčasnej dobe poukázať na to, aké je dôležité mať pevný bod, okolo ktorého by sa každému z nás mala otáčať zemeguľa.

Ja osobne sa budem tešiť, ak budete patriť medzi tých ľudí, čo sa cestovania nevzdajú ani v dnešnej situácii a budete mať snahu lepšie spoznať Slovensko, možno aj na akciách EXOD.

Môžeme sa naučiť žiť aj so súčasným neviditeľným vírusom, ktorý tak rýchlo mení náš svet, tak ako sme sa naučili žiť s chrípkou.

Treba stále posilňovať imunitný systém, športovať, nestresovať sa a dodržiavať na cestách elementárne hygienické zásady. Užime si spoločne voľné chvíle na čerstvom vzduchu, doprajme si relax.

Objavujte s nami krásy Slovenska.

Spracovala: Ľubomíra Šajgalová

Foto: Ľubomíra Šajgalová

